

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

Олександр ЖИЛЬЦОВ
_____ 2022 р.

ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА
(УРБАНІСТИЧНИЙ ПЛЕНЕР)

для здобувачів вищої освіти зі спеціальності 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 0404/22
Жильцов (прізвище, ініціали)
« » _____ 20 р.

Київ – 2022

Розробник: Крюк Олександр Олексійович, викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол №__ від «__» _____ 2021 р.

Секретар Ольга КОНОВАЛОВА

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 7 від «27» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва Ольга ШКОЛЬНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

«__» _____ 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» Вероніка ЗАЙЦЕВА

Робочу програму перевірено «__» _____ 2021 р.

Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 2022/2023 н.р. (О. В. Школьна), 17. 08. 2022 р., протокол № 2
(підпис) (ІПБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ІПБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ІПБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ІПБ)

1. Опис виробничої практики (урбаністичного пленеру)

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання	
	Денна	Заочна
Виробнича практика (урбаністичний пленер)		
Вид практики	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 90	-
Курс	5	-
Семестр	9	-
Кількість змістовних компонентів з розподілом	1	-
Обсяг кредитів	3	-
Тривалість (у тижнях)	2	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. База практики

1. Інститут мистецтв;
2. парки та сквери м. Києва;
3. Національний історико-архітектурний музей «Київська фортеця»;
4. Національний заповідник «Софія Київська»;
5. Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник.

3. Мета та завдання практики

Мета практики – закріплення теоретичних знань і практичних навичок із низки дисциплін блоку формування фахових компетенцій, розвиток творчої активності та ініціативи здобувачів.

Завдання практики:

- Удосконалення вмінь здобувачів спостерігати та аналізувати оточуюче середовище з урахуванням особливостей роботи на пленері, визначення характерних деталей вибраного об'єкту та мотиву зображення;
- Формування вмінь відображення оточуючої дійсності різними засобами художньої виразності;
- Формування навичок стилізувати оточуюче середовище в залежності від обраної композиції, стану природи та задуму автора.
- Подальший розвиток на практиці умінь і навичок з дисциплін блоку формування фахових компетентностей.

У результаті проходження виробничої практики (урбаністичного пленеру) відповідно до освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво» формуються загальні та фахові компетентності:

- ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- СК 1. Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.

- СК 9. Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та/або декоративного мистецтва.

4. Результати проходження практики

Знання: композиційних правил, законів та методів їх застосування стосовно пейзажу та сюжетно-тематичної картини (золотий перетин, спокій, рух), прийомів та засобів композиції; знання методів пошукових ескізів, композиційних рішень живописних і графічних творів.

Практичні навички і вміння:

- здатність самостійно знайти вдале композиційне вирішення для розкриття побутового сюжету в умовах роботи на пленері;
- вміння роботи з олійними фарбами, знаходити кольорові та тонові співвідношення;
- формування навичок знаходити та застосовувати необхідний виражальний метод (графічний або живописний підхід) у відтворенні природи.

У результаті проходження практики здобувач повинен виконати:

- визначену програмою кількість живописних короткотривалих та довготривалих етюдів у техніці олійного живопису;
- обумовлену програмою кількість начерків у техніці графіки;
- підготувати звітну експозицію з пленерних робіт.

Здобувачу, який не виконав програму практики з поважних причин, її проходження переноситься на інший період за визначенням кафедри без відриву від занять в Університеті.

Результати навчання:

- РН 3. Володіти інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).
- РН 10. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.
- РН 14. Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі теоретичного і практичного аналізу; дотримуватися принципів академічної доброчесності; узагальнювати результати дослідження та впроваджувати їх у мистецьку практику; виявляти практичні та теоретичні особливості наукової гіпотези.
- РН 15. Планувати професійну діяльність у сфері образотворчого і декоративного мистецтва, реставрації відповідно до потреб і запитів суспільства та ринку.

5. Структура виробничої практики (урбаністичного пленеру)

Етапи проходження практики та види діяльності здобувачів	Розподіл годин між видами робіт
Етап 1. Художня діяльність практиканта в техніках образотворчого мистецтва	
1. Установча конференція	2
2. Пейзажні етюди на передачу стану природи (6 шт.)	30
3. Творча робота у техніці олійного живопису (2 шт.)	40
4. Графічні начерки й замальовки архітектурних споруд (Києво-Печерська лавра) (10 аркушів)	8
5 Графічні начерки й замальовки старих двориків м. Києва (10 аркушів) (самостійна робота)	8
6. Звітна конференція у форму перегляду	2
Разом	90
Усього	90

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації і проведення практики

Етап 1. Художня діяльність практиканта в техніках образотворчого мистецтва

1. Установча конференція (2 год.)

Узгодження організаційних аспектів проведення урбаністичної пленерної практики. Ознайомлення з вимогами, програмою практики, особливостями техніки безпеки під час позааудиторної роботи, з вимогами до практиканта та задачами, які мають бути вирішені під час проходження практики. Перелік завдань для виконання практики.

2. Пейзажні етюди на передачу стану природи (30 год.)

Розмір: 40 на 50 см

Матеріали: Полотно, олія.

Кількість: 6 шт.

Завдання: вирішити основні кольорові та тонові співвідношення в техніці олійного живопису.

Завданням здобувачів є знайти вдалу композицію для довгострокових етюдів. Композицію необхідно вести у двох напрямках: перше – це пошуки закінченої, цілісної композиції спрямованої на створення художнього образу із застосуванням правил і засобів композиції; друге – фрагментарне зображення мотиву або його деталі з акцентуванням виразності зображення і його наступне використання у творчій роботі. Створюючи сюжетно-тематичні роботи необхідно використати такі засоби композиційного задуму як: виявлення центра, розподіл зображення, симетрія й асиметрія, ритм.

Важливим завданням при створенні етюдів є пошук вдалого ракурсу та композиційного розміщення місцевої архітектури, стану природи та взаємозв'язку основних кольорових плям. Виявлення характерних тонових і колірних контрастів натури при зображенні мотиву.

3. Творча робота у техніці олійного живопису (40 год.)

Розмір: 60 на 80.

Матеріали: Полотно, олія.

Кількість: 2 шт.

На основі знайдених композицій короткострокових етюдів створити 2 творчі роботи. Завдання: виразно передати стан мотиву, особливості повітряної перспективи використовуючи засоби образотворчої граматики.

При створенні творчої роботи важливо вирішити всі поставлені завдання по передачі стану природи, простору, зображенню людей та архітектури. Робота ведеться послідовно:

1. Компонування зображення, визначення основних пропорційних співвідношень. Підготовчий малюнок для живопису.
2. Прокладка загальних колірних і тональних відносин.
3. Визначення планів, виявлення форми й обсягу зображення.
4. Робота над деталями в контексті загальних рішень.
5. Закінчення роботи, узагальнення.

4. Графічні начерки й замальовки архітектурних споруд (Києво-Печерська лавра) (8 год.)

Розмір: формат А-4.

Матеріал: папір, крафт (олівець, сангіна, вугілля, пастель)

Кількість: 10 аркушів.

Завдання: створити серію замальовок архітектурних об'єктів різних стилів та історичних періодів.

Послідовність:

1. Розміщення зображення натури на папері, враховуючи його розміри відносно аркуша з урахуванням лінії обрію, руху та ритму, а також кількості незаповненого простору паперу.
2. Визначення пропорцій та характер руху натури, що зображується одночасно з конструктивно-пластичною її побудовою.
3. Передача об'єму і просторових відношень за допомогою ліній, лінійної та повітряної перспективи, світлотіньових відношень (полюск, світло, півтінь, тінь особиста, рефлекс, тінь падаюча).
4. Під час виконання навчального малюнка здобувачами поступово освоюється ведення роботи за принципом: від загального до часткового й від часткового до загального з подальшим об'єднанням одного й іншого з метою передачі живої конкретної форми, яка наповнена внутрішнім змістом та виразністю.

6. Звітна конференція (перегляд) (2 год.)

Звіт з практики проходить у формі перегляду робіт, що проводиться комісією у складі завідувача кафедри та викладача, що керує виробничою практикою (урбаністичний пленер) здобувачів V курсу. Оцінка за практику виставляється з урахуванням рейтингових балів за видами діяльності

практиканта та вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і залікову книжку здобувача за підписом керівника практики.

Крім творчого перегляду проводиться ще підсумкова конференція, на якій аналізуються позитивні і негативні аспекти роботи під час практики.

Здобувачі, які не виконали програму практики, за наявності поважної причини направляються на практику повторно, у вільний від навчання час.

6.2. Завдання для самостійної роботи для здобувачів-практикантів

5. Графічні начерки й замальовки старих двориків м. Києва (8 год.)

Розмір: формат А-4.

Матеріал: папір, крафт (олівець, сангіна, вугілля, пастель)

Кількість: 10 аркушів.

Численні пленерні замальовки мають на меті:

- можливість духовного пізнання навколишньої дійсності через соціально-філософське осмислення середовища;
- набуття професійного підходу до роботи з різноманітними формами навколишнього світу;
- з'ясування методів і можливостей малюнка в процесі вивчення природи.

На живій природі досягаються закони пропорцій, поняття цілісності, органічності композиції й низка інших закономірностей, пізнання яких нерозривно пов'язане з дозріванням людини-художника. Чим глибше людина, що малює, знайомиться з природою, пізнає закони її краси й гармонії, тим досконаліше будуть образи, створені в малюнку. Працюючи на пленері, зображуючи природу в малюнках і ескізах, здобувач має можливість відчутти й проаналізувати гармонію, закладену в природі.

6.3. Обов'язки здобувачів під час проходження практики

Здобувачі зобов'язані:

- Під час установчої конференції (до початку практики) ознайомитися із
- програмою та змістом навчальної практики (пленер), умовами її проведення,
- вимогами до звітності та оцінювання її результатів;
- Своєчасно приходити на базу практики та працювати над завданнями;
- У повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики;
- Нести відповідальність за виконану роботу;
- Представити виконані роботи на перегляді;

Тривалість робочого часу здобувачів під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України та іншими законодавчими актами, що встановлюють соціально-трудові відносини, і складає для здобувачів віком від 18 років і старше не більше 40 годин на тиждень.

6.4. **Обов'язки керівників практики від Університету та від бази практики**

До обов'язків викладача-керівника від Університету входить:

- Ознайомлення здобувачів з програмою практики, метою, завданнями, критеріями оцінювання, системою та формами звітності;
- Контроль за своєчасним прибуттям здобувачів до бази практики та її відвідуванням, виконанням здобувачами програми практики та індивідуального завдання, строків її проведення;
- Забезпечення якісного проходження практики відповідно до затвердженої програми;
- Надання художньо-творчої допомоги здобувачам під час виконання завдань практики, проведення консультацій щодо ведення роботи;
- Участь в установчій та звітній конференціях;
- Участь у комісії із відбору здобувацьких робіт на виставку; оцінювання результатів проходження практики.

7. **Контроль навчальних досягнень**

7.1. **Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів**

№	Види діяльності	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
			За одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1	Пейзажні етюди на передачу стану природи	Готова робота на перегляді	5	6	30
2	Творча робота у техніці олійного живопису	Готова робота на перегляді	20	2	40
3	Графічні начерки й замальовки архітектурних споруд (Киево-Печерська лавра)	Готова робота на перегляді	1	10	10
4	Графічні начерки й замальовки старих двориків м. Києва	Готова робота на перегляді	1	10	10
5	Оформлення робіт для перегляду та експонування	Виставка	10	1	10
Максимальна кількість балів					100
Підсумковий рейтинговий бал					100

7.2. Перелік звітної документації

До звітної документації входять:

Виконані графічні та живописні роботи та демонстрація їх на загальному перегляді.

Робота здобувача оцінюватиметься за такими параметрами:

1. кількість завдань виконана в повному обсязі;
2. рівень виконання завдань;
3. якість відвідування та ставлення здобувача до практики;
4. своєчасне звітування за виконану роботу.

7.3. Вимоги до звіту про практику

Здобувач має виконати якісно та в повному обсязі всі роботи визначені програмою виробничої практики (урбаністичного пленеру).

7.4. Система контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль виконання завдань практики здійснюється після її завершення у формі звітної конференції. Оцінка за практику виставляється за наявності звітної документації з урахуванням рейтингових балів за видами діяльності практиканта, вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку здобувача за підписом керівника.

Критерії оцінювання	Оцінка
Ставиться за: відмінну підготовку та виконання усіх завдань практики у повному обсязі, виявлення здатності: творчо застосовувати набуті знання та вміння з фаху; відмінну підготовку та виконання усіх завдань практики у повному обсязі та на високому рівні; продемонстровану ініціативність та відповідальне ставлення до практики загалом.	Відмінно
Ставиться якщо: завдання практики виконані у повному обсязі, але містять незначні помилки при написанні олійним живописом; в цілому роботи виглядають добре, але не досконало.	Дуже добре
Ставиться, якщо: завдання практики виконані у повному обсязі, але містять помилки (не досконало передана світло-тінь і тепло-холодність на пленері; володіння технікою та прийомами графіки й олійного живопису на середньому рівні); продемонстрував активність і старанність у процесі виконання завдань практики..	Добре
Ставиться, якщо: завдання практики виконані в неповному обсязі, у процесі їх виконання допускалися помилки; здобувач в цілому виявив: посередній рівень знань, умінь, навичок із певною кількістю недоліків; здобувач не в змозі самостійно проаналізувати та виправити допущені ним помилки в процесі виконання роботи; ставлення здобувача до виконання завдань практики не завжди відповідальне.	Задовільно
Ставиться, якщо: завдання практики виконані в неповному обсязі, у процесі їх виконання виявлено чимало помилок; здобувач виявив: мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, навичок; здобувач не в змозі самостійно виправити помилки на які було вказано викладачем; пропускались заняття без поважної причини; ставлення здобувача до виконання завдань практики не відповідальне.	Достатньо

Ставиться, якщо: здобувач виявив незадовільний рівень знань, умінь; завдання практики були виконані не в повному обсязі, при цьому допущено значну кількість помилок і неточностей; здобувач не виявив старанності у процесі виконання завдань практики; пропускались заняття без поважної причини; ставлення здобувача до виконання завдань практики вирізняється безвідповідальністю.	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням
---	---

7.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань /умінь/навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань /умінь/навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань /умінь/навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань /умінь/навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань /умінь/навичок
F, FX	1-59 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань /умінь/навичок, що вимагає повторного проходження

8. Рекомендовані джерела

1. Жердзицький В. Особливості художнього сприйняття живопису. – Х.: ХДАДМ, 2008. – 168 с.
2. Іванов-Ахметов В. М. Навчальний рисунок (рисунок голови людини); Міністерство освіти і науки України, Національний технічний університет "Київський політехнічний інститут". Київ : НТУУ "КПІ", 2006. 79 с. : рис (Наявний в бібліотеці Шамо 18/2, 1 примірник)
3. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти : навчальний посібник / М. А. Кириченко, І. М. Кириченко. - 2-е видання перероблене та доповнене. - Київ : Вища школа, 2002. - 190 с. : іл. – ISBN 966-642-055-4 (Наявний в бібліотеці Шамо 18/2, 69 примірників)
4. Мирончик П.В., Манохін В.П Рисунок, живопис, скульптура: Загальний курс академічного рисунку (для студентів - архітекторів 1-3 курсів денної форми навчання спеціальності 6.060102 «Архітектура»). / Укл.: П.В.Мирончик, В.П.Манохін; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ 2009 - 222 с.

5. Попов М. Т. Альбом: рисунок, живопис. К. : ТОВ «Європа Прінт», 2008. 78 с.
6. Техніка і технологія олійного живопису: навч. посіб. / Уклад. Е.В. Белкіна, О.І. Конопко. – К. : Київський ун-т імені Бориса Грінченка. 2010. – 92 с. (Наявний в бібліотеці Університету в 15-ти примірниках).
7. Чепіль Л. П. Навчальний натюрморт: підготовка рисунка під акварельний живопис [Текст] / Л. П. Чепіль, Г. М. Запорожець // Мистецтво та освіта. - Київ : Педагогічна думка, 2018. - № 1. - С. 45-51 (Наявний в бібліотеці Фахового коледжу «Універсум» 1 примірник)
8. Ятченко Ю. М. Мистецтво рисунка / Ю. М. Ятченко. К: НАУ, 2005. 60 с. (Наявний в бібліотеці Університету в 12-ти примірниках).